

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ

Необхідність удосконалення державного управління соціально-економічними процесами в регіоні нині зумовлена, з одного боку, загостренням світової конкуренції територій щодо залучення і збереження різноманітних ресурсів, а з другого – підвищенням ролі територій щодо свого соціально-економічного становища. Створення сприятливого бізнес-середовища на місцевому рівні, партнерство влади і бізнесу, цільові програми та проекти місцевого і регіонального розвитку, територіальний маркетинг тощо – це сфери, які потребують нових підходів з боку регіональних органів влади [1, с. 3].

Вагомий внесок у формування щодо виявлення особливостей державної регіональної політики та політик розвитку регіонів, а також дослідження окремих теоретико-методологічних аспектів державного управління регіональним розвитком було зроблено такими провідними вітчизняними науковцями, як О. Амоша, Г. Атаманчук, Г. Балабанов, П. Бубенко, В. Вакуленка, З. Варналій, З. Герасимчук, П. Гудзь, М. Долішній, Б. Кліяненко, В. Кравців, О. Крайник, Н. Кузнєцов, А. Мазур, Т. Максимова, С. Мельник, І. Михасюк, Н. Мікула, В. Нудельман, С. Романюк, У. Садова, В. Симоненко, Д. Стеченко, І. Сторонянська, М. Чумаченко, Л. Шевчук, та ін.

Мета роботи – визначення основних засад державного управління регіональним розвитком.

На сучасному етапі розвитку України виникає об'єктивна потреба в регіональному управлінні, що являє собою систему цілеспрямованого соціально-політичного впливу як ззовні, так і в межах регіону з метою отримання певного очікуваного позитивного значущого політичного та соціально-економічного результату, узгодженого з цілями, визначеними національною державною регіональною політикою. Визначальною складовою управління регіональним розвитком в країні є процес державного управління, у межах якого розробляється законодавча база, яка регламентує регіональний розвиток на усіх адміністративно-територіальних рівнях та структуру місцевих органів влади, їх повноваження й взаємодію, а також здійснюється порівняння результатів розвитку регіонів країни, розробляються та впроваджуються заходи щодо зниження міжрегіональних

асиметрії, забезпечується створення рівних умов життя людей незалежно від регіону, де вони проживають [2, с. 15]. Головною метою державного управління соціально-економічним розвитком регіону є підвищення рівня задоволення соціально-економічних потреб населення, яке проживає на території конкретного регіону, на основі його комплексного розвитку [3, с. 67]. Державна політика регіонального розвитку реалізується через розробку, ухвалення та практичне втілення Державної стратегії регіонального розвитку, що визначає основні принципи та напрями регіонального розвитку; його стратегічні завдання; національні пріоритети, державні вимоги щодо особливостей розвитку відповідних макрорегіонів (регіонів та макрорегіонів); механізми реалізації стратегії; заходи з підвищення конкурентоспроможності регіонів тощо [1, с. 33].

У сучасних умовах регіональна політика розвитку територій базується на внутрішньому потенціалі і тенденціях територіального розвитку, формуванні місцевих конкурентних переваг, реалізації соціального капіталу та інтелектуальних можливостей території, що зумовлює нові підходи до вирішення місцевих соціальних та економічних питань. Це передбачає розвиток різноманітних об'єктів соціальної та економічної інфраструктури, а також співробітництво територіальних суб'єктів на основі спільних цілей. Нині в Україні, як і в інших країнах світу, активно розвиваються і запроваджуються нові підходи до планування територіального розвитку. При цьому видозмінюються функції, що реалізуються під час планувального процесу, зазнає змін сама роль планування в системі управління. Воно все більше стає інструментом підвищення конкурентоспроможності територій і регіонів, засобом згуртування різних суб'єктів регіонального розвитку навколо нових цінностей і довгострокових пріоритетів. Нині Україна перебуває в процесі масштабної трансформації всього суспільного життя. Її складовою частиною є реструктуризація конституційної та інституційної структур державного управління, рушійною силою якою є децентралізація та піднесення ролі регіонів. Регіон – це не просто якась частина країни, простір для розвитку; це певний організм. І щоб забезпечити життєдіяльність цього організму й ефективно управляти, необхідно знати всі складові його функціонування; географічні, демографічні, економічні, культурні, етнічні, духовно-релігійні та інші чинники.

Таким чином, підводячи підсумок, можна зробити висновок, що вирішення багатьох проблем, пов'язаних із просторовим розвитком країни та створенням ефективної системи управління на місцевому рівні, зумовлює необхідність формування комплексу теоретико-методологічних засад державного управління регіональним розвитком країни. Визначено основні засади державного управління регіональним розвитком: правові, фінансування державної регіональної політики за рахунок коштів державного

фонду регіонального розвитку, організаційні - Агенції регіонального розвитку, координаційні (регуляторні) - координація діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування із забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики, кадрові, науково-методичні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Основи регіонального управління в Україні: под. общ. ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. К. НАДУ. 2012. 576 с.

2. Прокопюк А. Державна регіональна політика: наукові підходи та світові практики. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2015. Вип. 6. С. 14-18.

3. Качний О.С. Теоретико-методологічні засади державного управління соціально-економічним розвитком регіонів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 21. С. 66-68.

УДК 338.242

Гудзь М.В.¹

Палей Д.О.²

¹ д-р екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. МТЕ-510м НУ «Запорізька політехніка»

ЕКОНОМІЧНІ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ В ПЕРЕХІДНИХ ЕКОНОМІКАХ

Однією з характерних особливостей реалізації функцій держави є наявність чітко визначених принципів та форм. Саме вони не лише забезпечують єдність та системність функцій, а й визначають засоби зовнішнього прояву та забезпечення функцій держави. Аналіз форм реалізації функцій держави в економічній сфері свідчить, що ця проблема залишалася недослідженою, оскільки питання формативної площини функцій досліджувалося лише в контексті інших проблем.

Дослідженням економічної ролі держави займаються такі вчені-економісти, як Абалкін Л.І., Аніловська Г.Я., Бірюков О.А., Геєць В.М., Лібанова Е.М., Мочерний С.В., Панченко Є.Г., С.А. Сафронов та інші провідні вітчизняні науковці. Мета роботи полягає в тому, щоб проаналізувати та з'ясувати основні риси економічних функцій держави в перехідних економіках.

Економічна діяльність держави реалізується в сукупності конкретних видів діяльності, тобто функцій. Функції класифікують за певними ознаками, видами і цілями діяльності, за джерелами фінансування, за характером заходів (економічні, адміністративні, стимулюючі, обмежені, національні